

Tisztelt Polgármester úr, Igazgató úr, tisztelt alkotó művészek, és kedves megjelentek!

A Mária tisztelet, a Szűzanya áhítat, vagy a Magyarok Nagyasszonya kultusz művészi feldolgozásáról és interpretálásáról világi környezetben kiállítást rendezni olyan bátor kezdeményezőkézségre vall, amilyenre égető szüksége van a 21. század globalizációs fertőzésveszélyének kitett magyarságnak.

Minden elismerés ezért a Forrás Galéria galériavezetőjének, Sárba Katalinnak és Tóth Norbertnek, a Galéria igazgatójának, akik nem csak logisztikailag igazgatják az intézményt, hanem ezek szerint valódi spiritus rectorai, akik a mostani vándorkiállítással bizonyították: nem csak közönségigény kiszolgálók, hanem olyanok, akik a magyarság szellemi kultúrájának emelését, illetve visszaszerzését szolgálják

A magyarság magas fokú szellemi ismereteiről, ősvallásunkról, ősműveltségünkéről, ősi intelligenciánkról számtalanszor szó esik, számtalan összefüggésben. Van olyan szemlélet, amely elsiratja, és ezzel egyben el is temeti a magyarságnak azt az aranykorát, amikor népünk erényben és erélyben a környező világ kiemelkedő társadalma volt, amikor a szabad magyar pontosan el tudta helyezni magát az Univerzumban, és szemléletében mindennek megvolt a helye, és a logikus magyarázata.

Ezen elsirató, önbúsító, másra mutató vonulat mellett nagyon fontosnak tartom a Nagyboldogasszony tisztelet művészi bemutatását, egyfelől a Galéria, mint rendező részéről, másfelől az elragadtatott és megihletett művészi képzelet csodálatos alkotásain keresztül.

Mert a művészek – elkoptatott, és elnyagगतott kifejezés, de ez semmit sem von le az igazságból – látnokok és próféták, a világ egyetlen közösen használt nyelvén beszélő főpapok, a szimbólumok tízedik hatványágon ülő jelentését is megérző beavatottak.

Mert mit érez, mit érezhet a művész, akit a Nagyboldogasszony, Babba Mária, Magyarok Nagyasszonya, Miasszonyunk Szűz Mária, Kisboldogasszony, vagy az Istenanya megihletett? A válasz olyan egyszerű, de a művészek majd kijavítanak, ha tévedek: ugyanazt érzik, és azt hozzák felszínre magukból, ami bennünk van, csak lelkünknek és szellemünknek egy ősi rétegében. Olyan ősi mélységű rétegében, ahonnan mára már csak megmagyarázhatatlan mozdulatok, gesztusok törnek elő. Ebben az artézi kút mélységben olyan reflexek vannak már csak, mint amilyen például parasztembereink kezében van, amikor a földművelő munka közepette boros, vagy vizes kupájuk első kortyát a földre loccsantják. Ezt tudniillik a Földanya tiszteletére teszik, csak már maguk sem tudják, hogy ez az oka.

Hogy miért tartom fontosnak a Nagyboldogasszony tisztelet művészi megjelenítését? Mert a művész népünk áhítatát emeli, áldozó főpapként, a művészet eszközével a szférák magasába. Azt az áhítatot, amely mindig is sajátja volt népünknek, már a kereszténység felvétele előtt.

Azt mondják, hogy a Nagyboldogasszony kultuszt Szent Gellért honosította meg, kihasználva a népünkben egyébként is meglévő tiszteletet a Babba Mária irányában. Ezt a modern szóval ügyes kommunikációs megoldást persze az évszázadok során, így ma is sokféleképpen értelmezik. Egy, az Egyház irányában nem jóindulatú megközelítés szerint, a pogány kultuszok helyébe keresztény ünnepek ültetésével csak a régi, sötét babonáságot akarták a magyarok, és Európa más konokul barbár népének fejéből kiverni. Nos, nem feladatom a polemizálás, és nem is kívánok apologetikus, hit, és egyházvédő pajzsot ragadni, de úgy

vélem, hogy azok, akik netalán ilyen egyház és kultúrpolitikai megfontolások mentén terjesztették a kereszténységet, pontosan azért fedték le az ún. pogány kultuszok ünnepeit és alakjait a kereszténység kultuszából azokra rímelő alakokkal és eseményekkel, mert jól tudták: ősi tudást nem lehet úgymond *kiverni* a népből. Ha ezt elfogadjuk, akkor már nem tekintünk olyan ellenségesen azokra, akik legalábbis elmerengenek azon a kérdésen, vajon a kereszténység keresztelte-e meg az ősi kultúrákat? Nem inkább egyházatyáink voltak jóval bölcsőbbek a mai vitatkozóknál, és nem szándékosan hagyták-e, hogy az ősi tudás inspirálta hagyományok megtermékenyítsék az új vallás ünnepeit? Ugyanarról beszélünk, mint annyszor nekihevílt vitáinkban, csak az egyik álláspont elfojtó, diktatórikus képet fest az egyházzól, az ősi kultúra védelmében mintegy démonizálva az akkor döntéshozókat, a másik meglátás pedig nagyobb előrelátást tulajdonít a keresztény kultuszt kialakító egyházvezetőknek, megelőlegezve azt az előrelátó bölcsességet döntésükben, hogy az idő mindent megold. Ami tartós és maradandó, az fennmarad, ami nem, az lesüllyed, mint salak a vízben.

És most nézzünk a Nagyboldogasszony, és Magyarország Királynéja arcára, és lássuk, akár a művészek szemével a fizikai kép mögötti ősi asztrálestet és arcot, mert népünk Nagyboldogasszonya és Királynéja, a kisdedet karján tartó Szűzanya nem más, mint népünk hite és tudása arról, hogy az Ige mellett megtestesült az Univerzum női princípiuma is. Ez a női princípium elrejt, és ápol, mint kisdedet, nevel, mint jó anya, fájdalmunkban mellettünk áll, és fájdalmunk törként járja át. De ugyanez a női princípium, miként Szent Fia, a feltámadásból győztesen visszatérő Pantokrator, uralkodik fenségesen. Abban, hogy népünk nem csak Anyaként, hanem Magyarország királynőjeként tekint a Nagyboldogasszonyra, népünknek a női princípium iránt érzett mély hódolata jelenik meg. A lovagias, ám bölcs férfié, aki tudja: nyers erejét csak az isteni bölcsességet megtestesítő női lényeg tudja sikeresen irányítani.

Visszatérve a kiállításra: köszönöm, köszönjük az élményt a művészeknek, köszönjük a lehetőséget a Forrás Galériának, és polgármester úron keresztül köszönjük Gyergyószentmiklós állhatatos küzdelmét, hogy erejéhez mérten és azon jóval fölül a magyar kultúra – értsd igazi, értékhordozó kultúra frontvonalába szolgálatában álljon.